

Департамент
агропромислового розвитку
Львівської обласної
державної адміністрації

Громадська організація
«Львівська аграрна
палата»

Вісник Агр^Форум №14(14) 2015

Електронний інформаційний бюлетень

*Стратегія розвитку кооперації
та сільських громад Турківського
району* стор. 4

Який шлях обирає Україна? – Іван Стефанишин стор. 7

Україна у вогні і диму стор. 19

*Білокрилка – небезпечний шкідник
овочевих культур* стор. 23

Технологічні аспекти збирання льону олійного стор. 25

*Відновлювальні джерела енергії для
сільських територій і первинної
переробки сільськогосподарської продукції* стор. 32

м. Львів, вул. Залізнична, 16, 2-й пов.,
тел.ф. +38 (032) 294-84-03, +38 (032) 239-26-26,
(067) 803-60-32, e-mail: lvivagri@gmail.com
Інтернет-сторінка видання: agrochamber.lviv.ua

<i>Що очікує українське суспільство від проведення земельної реформи?.....</i>	<i>с.3</i>
<i>Стратегія розвитку кооперації та сільських громад Турківського району.....</i>	<i>с.4</i>
<i>Розвиток малого і середнього підприємництва та кооперації на селі .....</i>	<i>с.5</i>
<i>Мінекономрозвитку пропонує відмовитися від державного регулювання цін..</i>	<i>с.6</i>
<i>Який шлях обирає Україна? – Іван Стефанишин.....</i>	<i>с.7</i>
<i>За порушення термінів реєстрації податкових накладних, складених до 1 жовтня, штрафи не застосовуються.....</i>	<i>с.10</i>
<i>Перелік комерційних банків для автоматичного відшкодування ПДВ.....</i>	<i>с.12</i>
<i>Затверджено нові розміри судового збору.....</i>	<i>с.13</i>
<i>Розширено перелік земельних ділянок державної власності, права оренди на які можуть бути реалізовані на земельних торгах на Львівщині.....</i>	<i>с.15</i>
<i>Чому корупція перемагає українських реформаторів або як бізнес-мотивацію використати на благо всього суспільства – Віктор Борищевський.....</i>	<i>с.16</i>
<i>Україна у вогні і диму.....</i>	<i>с.19</i>
<i>Білокрилка – небезпечний шкідник овочевих культур.....</i>	<i>с.23</i>
<i>Технологічні аспекти збирання льону олійного.....</i>	<i>с.25</i>
<i>Інтеграційна співпраця польських та українських бджолярів в контексті Європейського Союзу .....</i>	<i>с.28</i>
<i>Відновлювальні джерела енергії для сільських територій і первинної переробки сільськогосподарської продукції.....</i>	<i>с.32</i>
<i>Ліміти спеціального використання лісових ресурсів при заготівлі другорядних лісових матеріалів та здійсненні побічних користувань на 2015 рік .....</i>	<i>с.38</i>
<i>Перелік Центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП) Головного управління Держгеокадастру у Львівській області.....</i>	<i>с.40</i>
<i>Перелік масивів земельних ділянок запропонованих для ведення садівництва учасникам АТО Держгеокадастром Львівщини.....</i>	<i>с.42</i>
<i>Виставки та конференції в Україні та за кордоном.....</i>	<i>с.43</i>
<i>Моніторинг цін.....</i>	<i>с.44</i>

Що очікує українське суспільство від проведення земельної реформи?

7 серпня у Львові на базі ринку сільськогосподарської продукції “Шувар” за участю провідних експертів України відбувся круглий стіл на тему: “Що українське суспільство очікує від проведення земельної реформи”.

На початку круглого столу президент асоціації “Земельна спілка України” Андрій Кошиль зазначив, що незавершеність земельної реформи і відсутність моделі її проведення стримує прихід ефективного власника вже протягом останніх 25 років.

Доктор економічних наук Андрій Мартин ознайомив учасників із основними положеннями проекту Стратегії розвитку сільського господарства та сільських територій на 2015-2020 рр. і висвітленими у документі положеннями про земельні правовідносини.

Фахівець у сфері регулювання земельних відносин Андрій Біленко наголосив, що в Україні під земельною реформую часто розуміють суто зняття мораторію на її купівлю-продаж, а не загальне встановлення прозорих правил у сфері земельних відносин. Андрій Біленко наголосив на доцільності впровадження в окремих областях пілотних проектів з обороту землі, що дасть змогу виявити проблемні питання і оперативно усувати ці “вузькі місця”.

Експерт датського проекту “Danida” Річард Розвадовскі наголосив, що суспільство і держава першочергово мають визначитися з пріоритетною формою господарювання в українському селі – агрохолдинг, європейська модель сімейної ферми чи гібридна форма, від чого і залежатиме рішення про напрям подальших реформи в аграрному секторі.

Після завершення круглого столу кваліфіковані експерти в сфері земельних відносин надали фахові консультації та роз’яснення в земельному законодавстві зацікавленим виробникам аграрної продукції регіону та головам сільських рад.

Стратегія розвитку кооперації та сільських громад Турківського району

8 серпня в смт. Бориня Турківського району в рамках Третього Світового Конгресу Бойків на базі навчально-практичного центру сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу «Вулкан» проведено круглий стіл на тему : «Розвиток кооперації на Бойківщині. Минувле, сучасне, майбутнє».

З вступним словом до учасників круглого столу звернувся голова Всеукраїнського громадського товариства «Бойківщина-XXI століття» Петро Косакевич, який наголосив на важливості кооперації для майбутнього економічного розвитку громад сільських територій.

Заступник голови Львівської обласної державної адміністрації Юрій Підлісний підкреслив важливість розвитку сільського туризму на Бойківщині, а в умовах запланованої децентралізації сформулюються додаткові фінансові джерела розвитку громад. «Кооперація на селі дозволить активізувати туристичну привабливість регіону і зберегти національну автентичність», – зазначив Юрій Підлісний.

Директор департаменту агропромислового розвитку Львівської обласної державної адміністрації Наталія Хмиз ознайомила учасників семінару з існуючими можливостями підтримки розвитку малих та середніх агроформувань і наголосила, що зараз на Львівщині офіційно зареєстровано 53 кооператива. Але саме кооперація може стати двигуном економічного розвитку сільських громад Бойківщини.

Голова кооперативу «Вулкан» Богдан Комарницький розповів про історію його заснування в 2007 році, налагодження виробництва сиру та перспективний проект з відкриття сучасної кооперативної пекарні на базі Боринського професійного ліцею народних промислів і ремесел. Згідно наказу директора департаменту освіти Львівщини і на виконання Меморандуму про взаємодію та співпрацю освіти, науки та виробництва в галузі АПК затверджено створення Навчально-практичного центру при Боринському ліцеї. «Тепер на базі ліцею буде місце учнівській кооперації», – зазначив Богдан Комарницький.

Представник Львівської аграрної дорадчої служби Михайло Вишньовський розповів про специфіку розвитку кооперації в сільських районах та основні проблеми.

Голова спостережної ради кредитної спілки “Вигода” Петро Маковський зробив історичний екскурс в історію розвитку кооперативного руху на Галичині та оцінив вплив діячів церкви та культури, зокрема Митрополита Андрея Шептицького, на становлення та розвиток кооперації в 1920-1930-х рр. “Історичний досвід розвитку кооперації в Україні свідчить про те, що управління кооперативною установою має здійснювати людина, яка розуміє, що не можна привласнювати суспільне”, – наголосив Петро Маковський.

Учасники круглого столу, серед яких науковці, підприємці, сільські жителі та громадські діячі ознайомилися з історією розвитку кооперації в Турківському районі і стратегією розвитку підприємництва на перспективу, в тому числі з можливостями виробництва регіональних продуктів, створення сімейних ферм, розвитку кооперативних виробництв та визначили перспективні шляхи вирішення існуючих економічних проблем гірських районів.

Розвиток малого і середнього підприємництва та кооперації на селі

11 серпня за ініціативою Міністерства аграрної політики та продовольства України у Львові на базі ринку сільськогосподарської продукції “Шувар” проведено навчально-практичний семінар “Розвиток малого і середнього підприємництва та кооперації на селі. Проблеми та перспективи”.

Учасники семінару, серед яких виробники сільськогосподарської продукції та голови сільських рад протягом дня мали змогу ознайомитися із досвідом розвитку сільськогосподарських кооперативів в різних регіонах України та докладніше дізнатися про досвід країн ЄС та Японії.

Серед основних спікерів семінару директор ДУ “Агроосвіта” Тетяна Ішенко, директор БО “Львівська аграрна дорадча служба” Іван Паньків, професор Львівського національного аграрного університету Ігор Яців та інші. Учасники семінару також мали змогу ознайомитися з досвідом діяльності мережі магазинів “Дідо”, яка активно співпрацює з виробниками продукції в Західному регіоні України.

Мінекономрозвитку пропонує відмовитися від державного регулювання цін

Міністерство економічного розвитку України в рамках скорочення адміністративного впливу на ринок пропонує відмовитися від державного регулювання рівня цін, замінивши механізм граничним рівнем рентабельності, а також скоротити перелік продовольчих товарів соціального призначення, ціни на які регулює держава, до 11 найменувань з 16. Про це йдеться в проекті постанови Кабінету міністрів України, розробленому Мінекономрозвитку і опублікованому 11 серпня на сайті відомства.

Згідно з проектом документа, граничні торговельні надбавки та націнки визначатимуть місцеві органи влади, а граничні норми рентабельності складуть від 2% до 15% – залежно від регіону і виду продукції. З переліку соціально значущих товарів будуть виключені продукти харчування так званого «преміум сегменту» – виготовлені за поліпшеним технологіям і з використанням спеціальної тари.

«Граничні рівні торговельних і постачальницько-збутових надбавок будуть застосовуватися на рівні не вище 15% при встановленні цін на борошно; хліб простої рецептури; хліб і хлібобулочні вироби для діабетиків; крупи гречані, вівсяні, пшоняні; цукор білий кристалічний; свинину (крім безкісткового м'яса); м'ясо курей (крім філе); молоко коров'яче питне пастеризоване з вмістом жиру до 3% (фасоване в плівку); сир з вмістом жиру до 10% (фасований у пергаментний упаковку); олія соняшникова рафінована (фасована в пластикові пляшки); яйця курячі столові 1 і 2 категорій, дитяче харчування», – йдеться в пояснювальній записці до документа.

Джерело: www.agravery.com

Міністерство аграрної політики та продовольства України направило до Кабміну законопроект щодо підтримки сімейних фермерських господарств

Міністерство аграрної політики та продовольства України направило до Кабінету Міністрів України законопроект щодо підтримки сімейних фермерських господарств. Про це в Києві повідомив заступник міністра аграрної політики та продовольства України Володимир Лапа.

“На виконання коаліційної угоди нами підготовлена нова редакція Закону України про державну підтримку сільського господарства...Третя частина цього закону якраз стосується підтримки дрібних сімейних ферм і сімейних господарств”, – зазначив Володимир Лапа.

Відповідно до законопроекту, пропонується побудувати європейську модель підтримки сімейних фермерських господарств України та надавати таким господарствам державну підтримку.

Джерело: www.eizvestia.com

Який шлях обирає Україна?

Іван Стефанишин, експерт аграрного ринку

Нещодавно на інтернет-сайті видання “Agro News” з’явилося інтерв’ю заступника голови Всеукраїнської Аграрної Ради пана Михайла Соколова, який виступає в якості лобіста інтересів галузевих асоціацій та сільськогосподарських підприємств, що обробляють від 5 до 30 тис. га земель. Обговорюючи проблемні питання сільського господарств цей лобіст сказав наступне: “Пайовики, тобто власники земельних паїв, ніякого відношення до виробництва сільськогосподарської продукції не мають. Вони зацікавлені, аби дорожче продати свої паї”.

Слід зауважити, що таких “захисників” аграрного сектору у Верховній Раді крутиться багато. В силу зайнятості депутатів, які протягом одного пленарного засідання змушені перечитати та зрозуміти декілька десятків законопроектів, не всі з них мають можливість написати якісний законопроект. Тут на допомогу їм приходять представники компаній, які поняття не мають в реальній ситуації на селі, і є, як правило, юристами. Тому втрачається саме головне – це соціальна спрямованість законів, особливо по відношенню до села. Як показує практика прийняття принципово важливих законів, зокрема законопроекту №1599, який при умові прийняття у варіанті першого читання, легалізує особисті селянські господарства і саме головне дає можливість отримати доступ до соціального пакету та офіційного виходу на ринок сільськогосподарської продукції, до другого читання був вихолощений і втратив основну суть. Немає гарантії, що так не станеться з законопроектами по ринку землі та іншими.

Ці новоявлені стратеги не розуміють ролі господарств населення у забезпеченні продовольчої безпеки держави. Адже на сьогодні ці господарства виробляють майже половину валової сільськогосподарської продукції, є місцем докладання праці для зайнятих в них осіб, залишається вагомою складовою сільської економіки і постачальником ресурсів для продовольчих ринків. Водночас в державі практично не вживалися заходи спрямовані на подолання недоліків інституціонального, економічного і соціального середовища функціонування особистих селянських господарств та їх техніко-технологічної відсталості.

Це стало причиною уповільнення темпів їх розвитку, консервації ставлення селян до своїх господарств, як до підсобних, втрати зацікавленості

середнього та молодшого поколінь сільських жителів до сімейного господарювання. Посилення цих явищ створює загрози для сталого розвитку сільського господарства та сільської місцевості.

В ринкових умовах у середовищі цих господарств відбулися трансформаційні зміни, наслідком яких є їх розшарування за характером сільськогосподарської діяльності. Частка господарств, які виробляють продукцію, як для власного споживання так і для продажу зменшилась, а частка тих, хто займається сільськогосподарською діяльністю тільки для власного самозабезпечення, так і тих, хто виробляє переважно товарну продукцію – збільшується. Понад 20 % селянських господарств, які мають у користуванні земельні ділянки, відповідають світовим критеріям приналежності до виробників сільськогосподарської продукції і є фактично сімейними фермерськими господарствами, хоча і неформально.

Цей сектор займається виробництвом більш трудомістких та малодохідних видів сільськогосподарської продукції, зокрема: картоплі, фруктів, ягід – понад 95% всього виробництва, овочів – 85%, молока – 80%, м'яса ВРХ – понад 75%, м'яса свиней – 60%.

Водночас, вирощування сільськогосподарської продукції в особистих селянських господарств має соціальну спрямованість – з одного боку, це єдине джерело отримання доходів сільськими жителями, з іншого держава досягає належного рівня продовольчої безпеки.

Якщо проаналізувати категорії зайнятих в сільському господарстві, то 3% – це фермери, 18,9% – працюючі за наймом, 78,1% – неформально зайняті. Неформальна зайнятість – це повна відсутність соціальних гарантій. Якщо сільське господарство США, країн ЄС має чітко визначену соціальну спрямованість, то яка спрямованість у нас? Крім того, є прямий зв'язок інвестицій в корпоративний сектор сільського господарства і зайнятості населення.

В 2001 році капітальні інвестиції склали 1,6 млрд. грн при 2,4 млн. зайнятих осіб, а вже у 2012 році – відповідно 19,4 млрд. грн та 701 тис. зайнятих.

Це веде до посилення демографічної та поселенської кризи. Так, якщо у 2001 році в Україні було лише чотири області, де питома вага демографічної та поселенської кризи складала 60-90%, то в 2015 році таких областей буде вже тринадцять, крім західних та південних областей. Інтегральна оцінка людського потенціалу, порівняно з 2001 року, знизилась – по людському потенціалу з 4,59 балів до 4,47; по віку – з 4,57 до 4,54; по стану здоров'я – з 4,54 до 4,43 балів. Зростання є тільки по освіті.

За останніх п'ятнадцять років кількість сільських жителів зменшується на 143 тис. осіб щорічно, а кількість населених пунктів на 24. На початок 2014 року пустувало або використовувалося сезонно майже 1 мільйон житлових будинків в сільській місцевості (603 тис. та 337 тис. відповідно).

На початку 2012 року 80,4% власників земельних паїв здавали їх в оренду, 11,9% – самі обробляли, 1,4% створили фермерські господарства, 3,8% – не обробляли взагалі, 0,6% – продали, а 1,8% ще визначалися. Такий стан реформованого сільського господарства.

Для поліпшення якості життя на селі необхідно розробити нові стратегічні підходи розвитку села, з тим, щоб не перерозподіл бюджету, а включення наявного потенціалу та механізмів його використання сільськими громадами стало основою розвитку сільського життя. Економічна децентралізація повинна стати базою і стимулом реального самоврядування та самоуправління. Необхідно забезпечити доступ всіх верств сільського населення до локальних ресурсів та економічних вигод від зростання в аграрному секторі та інших видах господарської діяльності, згуртувати громади, розвивати людський та соціальний капітал.

Які механізми? Розвиток потенціалу сімейних фермерських господарств та захист їх трудових та земельних прав. Інвестиції у виробничу інфраструктуру та підтримку реалізації сільськогосподарської продукції цими господарствами. Диверсифікація економічної діяльності на селі та розвиток інфраструктури, підвищення рівня знань та практичних навичок, кардинальні зміни в інформаційному забезпеченні і системі навчання.

Аграрії Львівщини завершують збір ранніх зернових

Збирання ранніх зернових культур виходить на фінішну пряму. Станом на 14 серпня, обмолочено 217,3 тис. га (86,1 %) ранніх зернових культур. За добу хлібороби обмолочують 9-16 тис. га збіжжя. Про це повідомила директор департаменту агропромислового розвитку Львівської облдержадміністрації Наталія Хмиз.

Загалом намолочено 932,8 тис. тонн ранніх зернових, зокрема понад 637,6 тис. тонн зерна пшениці, 210,7 тис. тонн ячменю. Отримано середню урожайність у первинно обліковій вазі 42,9 ц/га, що більше на 1,5 ц/га у порівнянні до минулого року.

За інформацією про якісні характеристики зерна, що поступило на елеватори Львівської області, очікується виробництво продовольчого зерна в об'ємах понад 350-400 тис. тонн, що в повній мірі забезпечує потреби споживання Львівської області.

Джерело: www.loda.gov.ua

За порушення термінів реєстрації податкових накладних, складених до 1 жовтня, штрафи не застосовуються

*ДФСУ роз'яснює особливості
незастосування штрафних санкцій при
порушенні термінів реєстрації податкових
накладних/розрахунків коригування в
Єдиному реєстрі, складених до 1 жовтня
2015 року.*

При порушенні термінів реєстрації податкових накладних/розрахунків коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, складених до 1 жовтня 2015 року, норми пункту 120 прим.1.1 ст. 120 прим. 1 Податкового кодексу України, щодо штрафних (фінансових) санкцій, **не застосовуються**.

Період з 1 лютого 2015 року до 1 липня 2015 року є перехідним періодом, протягом якого реєстрація податкових накладних / розрахунків коригування до податкових накладних в Єдиному реєстрі податкових накладних здійснюється без обмеження сумою податку, обчисленою за формулою, визначеною пунктом 200 прим. 1.3 ст. 200 прим. 1 Податкового кодексу України.

Починаючи з четвертого робочого дня після дати набрання чинності Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення адміністрування податку на додану вартість», реєстрація в Єдиному реєстрі податкових накладних податкових накладних / розрахунків коригування, складених до 1 липня 2015 року, здійснюється без обмеження сумою податку, обчисленою за формулою, визначеною пунктом 200 прим. 1.3 статті 200 прим. 1 Податкового кодексу України.

Відповідні норми встановлено пунктом 35 підрозділу 2 розділу XX Податкового кодексу України в новій редакції згідно із змінами та доповненнями, які внесено Законом України від 16 липня 2015 року № 643-VIII «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо удосконалення адміністрування податку на додану вартість», який набрав чинності з 29 липня поточного року.

Нагадуємо платникам: положеннями пункту 120 прим.1.1 ст. 120 прим.1 Податкового кодексу України визначено, що порушення платниками податку на додану вартість граничних термінів реєстрації податкових накладних, що підлягають наданню покупцям – платникам податку на додану вартість, та розрахунків коригування до таких податкових накладних в Єдиному реєстрі

податкових накладних, встановлених ст. 201 цього Кодексу, тягнуть за собою накладення на платників податку на додану вартість, на яких відповідно до вимог ст. 192 та 201 цього Кодексу покладено обов'язок щодо такої реєстрації, **штрафу в розмірі:**

10 відсотків від суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних/розрахунках коригування, – у разі порушення терміну реєстрації до 15 календарних днів;

20 відсотків від суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних/розрахунках коригування, – у разі порушення терміну реєстрації від 16 до 30 календарних днів;

30 відсотків від суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних/розрахунках коригування, – у разі порушення терміну реєстрації від 31 до 60 календарних днів;

40 відсотків від суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податкових накладних/розрахунках коригування, – у разі порушення терміну реєстрації на 61 і більше календарних днів.

Пунктом 120 прим.1.2 ст. 120 прим.1 Податкового кодексу України встановлено, що відсутність з вини платника реєстрації податкової накладної, що підлягає наданню покупцю – платнику податку на додану вартість, та розрахунку коригування до такої податкової накладної в Єдиному реєстрі податкових накладних протягом 180 календарних днів з дати їх складання тягне за собою накладення на платників податку, на яких відповідно до вимог ст. 192 та 201 цього Кодексу покладено обов'язок щодо такої реєстрації, **штрафу в розмірі 50 відсотків** від суми податку на додану вартість, зазначеної в таких податковій накладній/розрахунку коригування.

Джерело: Державна фіскальна служба України

VI Міжнародна конференція “Ефективне управління агрокомпаніями”

16-18 вересня 2015 року у Києві відбудеться міжнародна конференція “Ефективне управління агрокомпаніями”. **Мета конференції** – обговорення основних аспектів і проблем управління аграрним бізнесом в широкому колі представників сектору. Детальна інформація про умови участі – на інтернет-сторінці організаторів.

Місце проведення: м. Київ, Fairmont Grand Hotel Kyiv, вул. Набережно-Хрещатицька, 1.

Джерело: www.lfm.agrievent.com.ua

Перелік комерційних банків для автоматичного відшкодування ПДВ

29 липня 2015 року Постановою Кабінету Міністрів України № 538 затверджено переліку банків, отримання фінансової гарантії яких надає право на автоматичне бюджетне відшкодування податку на додану вартість платникам такого податку. До даного переліку включено три державні банки: ПАТ “Державний ощадний банк України”, ПАТ “Державний експортно-імпорتنний банк України” і ПАТ “Укргазбанк”.

Джерело: www.finance.ua

Міністерство фінансів України спрощує вимоги до бухгалтерського обліку

Урядом схвалено, підготовлений Мінфіном проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»

Заступник міністра фінансів України Олена Макеева повідомила, що Урядом схвалено, підготовлений Мінфіном проект Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», який поміж іншого визначає, що рахунок-фактура стане первинним документом, оскільки підтверджує факт здійснення господарської операції.

Скорочення переліку вимог щодо оформлення первинної документації, зменшення кількості часу бухгалтера на ведення обліку, підвищення позицій в міжнародному рейтингу “Doing Business”.

Джерело: www.minfin.gov.ua

Дні польського сільського господарства у Львові

27-28 серпня 2015 року у Львові відбудеться промоційний захід «Дні Польського Сільського Господарства», в рамках якого відбудеться виставка сільськогосподарського обладнання та агро-продовольчої продукції, конференція та зустрічі підприємців. **Місце проведення:** ТОВ “РСП “Шувар”, вул. Хуторівка, 4-Б, 3-ій поверх. **Початок заходу:** 10:00 год.

Джерело: www.lcci.com.ua

Затверджено нові розміри судового збору

Законом не лише значно збільшені ставки судового збору при зверненні до суду, а й позбавлено платників податків 10-відсоткової пільги зі сплати збору при оскарженні податкових повідомлень-рішень у першій інстанції.

Президент підписав Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо сплати судового збору». Даний закон дозволив диференціювати суму сплати судового збору залежно від статусу сторони, що подає позов. Тож відтепер для юридичних осіб (далі юросіб), суб'єктів владних повноважень та фізичних осіб чи фізосіб-підприємців **встановлено окремі ставки судового збору**. При цьому максимальне обмеження для сплати збору тепер передбачене лише для фізосіб та фізосіб-підприємців. Сума судового збору для юридичних осіб, суб'єктів владних повноважень залежатиме від суми позову без обмежень.

Суди загальної юрисдикції (місцеві суди). У разі звернення до місцевих судів розмір судового збору для позовів майнового характеру з 01.09.2015 р. становитиме 1,5 % ціни позову, але не менше 1218 грн для юросіб, та 1 % ціни позову, але **не менше 487,20 грн та не більше 6090 грн** (до цього часу – 1 % ціни позову, але не менше 243,60 грн та не більше 3654 грн) для всіх позивачів. Для позовів немайнового характеру – 1218 грн для юросіб та фізосіб-підприємців, 487,20 грн – для фізосіб (на сьогодні – 542,60 грн для всіх).

Господарські суди. Ставки судового збору не зменшено, хоча останнім часом неодноразово зверталась увага на те, що саме через неймовірно великі розміри збору значно поменшало спорів у господарських судах. До того ж суди за таких умов дуже неохоче йшли на розстрочення сплати збору до винесення судового рішення.

Отже, тепер маємо ще сумнішу картину. Звернутись з позовом до господарського суду тепер можна, сплативши судовий збір у розмірі 1,5 % ціни позову, але не менше 1218 грн та **не більше 182700 грн** (на сьогодні – 2 % ціни позову але не менше 1827 грн та не більше 73080 грн).

Окрім того, **вдвічі збільшені розміри збору при поданні:**

- заяви про затвердження плану санації до порушення провадження у справі про банкрутство – 2436 грн,
- заяви про порушення справи про банкрутство – 12180 грн,
- заяви кредиторів, які звертаються з грошовими вимогами до боржника

після оголошення про порушення справи про банкрутство, а також після повідомлення про визнання боржника банкрутом; заяви про визнання правочинів (договорів) недійсними та спростування майнових дій боржника в межах провадження у справі про банкрутство; заяви про розірвання мирової угоди, укладеної у справі про банкрутство, або визнання її недійсною – 2436 грн.

Адміністративні суди. Найбільш проблемним тепер буде оскарження податкових повідомлень-рішень, інших рішень про визначення грошових зобов'язань та дій органів ДФС (митних органів тощо).

При зверненні платників податків до окружних адміністративних судів доведеться сплатити судовий збір:

- **для позовів майнового характеру** (при оскарженні рішень про визначення грошових зобов'язань):

- суб'єктом владних повноважень, юрособою – 1,5 % ціни позову, але не менше 1218 грн без максимального обмеження суми збору ,
- фізособою або фізособою-підприємцем – 1 % ціни позову, але не менше 487,20 грн та не більше 6090 грн.

На сьогодні сума судового збору становить 2 % ціни позову, але не менше 1827 грн та не більше 4 872 грн для всіх.

- **для позовів немайнового характеру** (при оскарженні, зокрема, дій чи бездіяльності суб'єкта владних повноважень):

- суб'єктом владних повноважень, юрособою або фізособою-підприємцем – 1218 грн,
- фізособою – 487,20 грн.

На сьогодні сума судового збору становить 73,08 грн. для всіх.

УВАГА! На даний час під час подання адміністративного позову майнового характеру сплачується 10 % розміру ставки судового збору. Решта суми судового збору стягується з позивача або відповідача пропорційно до задоволеної чи відхиленої частини вимоги. **З 01.09.2015 року ця норма скасовується.**

Щодо подання апеляційних та касаційних скарг, то у всіх судах збір за подання скарг тепер оплачуватиметься у розмірі 110 % та 120 % відповідно від суми збору, сплаченого при поданні позову (раніше – 50% та 70 % відповідно). Звернення до ВСУ обійдеться у розмірі 130 % від суми збору, сплаченого при поданні позову.

Правда, тепер всі органи державної та виконавчої влади, органи місцевого самоврядування позбавлені будь-яких пільг при зверненні до всіх судових інстанцій (ст.5 Закону України “Про судовий збір” викладена у новій редакції).

Крім того, новим Законом суди зобов'язали перевіряти зарахування судового збору до спеціального фонду держбюджету перед відкриттям (порушенням) провадження у справі.

Джерело: “Дебет-Кредит”

Розширено перелік земельних ділянок державної власності, права оренди на які можуть бути реалізовані на земельних торгах на Львівщині

З 31 липня до 15 серпня 2015 року Головне управління Держгеокадастру у Львівській області включило до переліку земельних ділянок державної власності, права оренди на які можуть бути реалізовані на земельних торгах, 60 ділянок сумарною площею 1638,5 га.

З узагальненою інформацією про включені до переліку земельних ділянки сільськогосподарського призначення державної власності для продажу права на них на земельних торгах відповідно до наказів можна ознайомитися на офіційному веб-сайті Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру (www.land.gov.ua).

З початку серпня Головним управлінням Держгеокадастру у Львівській області прийнято 93 рішень про виділення земельних ділянок учасникам АТО та родинам загиблих воїнів та затверджено для учасників АТО 85 проектів землеустрою. Найбільше звернень щодо приватизації земельних ділянок учасниками АТО надійшло у Пустомитівському (911), Жовківському (408), Яворівському (380), Саамбірському (369), Миколаївському (298), Бродівському (294), Мостиському (261), Городоцькому (255), Кам'янко-Бузькому (241), та Золочівському (187) районах Львівської області.

Джерело: www.land.gov.ua

На Львівщині в судах є майже дві сотні позовів із земельних питань на понад 58 млн. грн.

У судах Львівської області на розгляді перебувають понад 180 позовів із земельних питань на загальну суму 58,3 млн. грн., повідомляє прес-служба прокуратури Львівської області. Із вказаних позовів суди вже задовольнили 55 на 17,3 млн. грн. До бюджетів, за рішеннями судів, стягнуто 13,8 млн. грн. Крім того, завдяки прокурорському реагуванню повернуто та уникнено незаконного надання 37 га землі. За невиконання умов договору про оренду землі прокуратура області висунула позовів на загальну суму 17,5 млн. грн.

У поточному році за фактами самовільного зайняття земельних ділянок зареєстровано 32 кримінальні провадження, з яких 5 за фактами самовільного будівництва на самовільно зайнятих земельних ділянках.

Джерело: www.vgolos.com.ua

Чому корупція перемагає українських реформаторів або як бізнес-мотивацію використати на благо всього суспільства

***Віктор Борщевський**, доктор економічних наук,
Інститут регіональних досліджень НАН України*

Упродовж останнього часу все більше експертів, як українських, так і закордонних, стверджують, що ледь не основною проблемою, яка стримує стрімкий економічний розвиток нашої держави та блокує її швидке входження до грона передових європейських держав, включаючи потенційний вступ до ЄС, є корупція. Теза про необхідність її подолання, як мало не єдиної передумови швидкого економічного розквіту України та повноцінної реалізації неабиякого ресурсного потенціалу нашої держави дедалі частіше тиражується на найвищому політичному рівні, включаючи виступи Президента і Прем'єр-міністра.

Разом із цим, логічних аргументів на користь системних змін в економіці та обґрунтування механізмів їх впровадження, які б усували першопричини корупційних явищ та унеможливлювали їх повторення у майбутньому, практично не наводиться. Більше того, складається враження, що всі реформаторські зусилля нинішньої влади у боротьбі з корупцією концентруються виключно на створенні Антикорупційного бюро або навіть обмежуються гучною процедурою виборів його голови.

Водночас, жодних серйозних дискусій чи аналітичних оцінок з приводу реальних причин поширення та укорінення корупційних явищ в українській економіці протягом усього періоду її незалежності, суспільству так і не було запропоновано. Це викликає серйозні сумніви у спроможності нинішньої влади здійснити справді системні, а головне реальні заходи з викорінення корупції з різних ланок економічного життя. Адже те, що одними репресивними заходами корупції не здолати, є аксіомою для всіх скільки-небудь мислячих людей.

А чому власне нинішньому поколінню «реформаторів» має вдатися те, що протягом попередніх двадцяти років не вдавалося їхнім попередникам – залишається відкритим запитанням.

Якщо ж спробувати по-справжньому розібратися в істинних причинах значної поширеності, і навіть певної популярності корупційних явищ в сучасній українській економіці, а в ширшому сенсі – в усьому нашому соціумі,

то слід першочергову увагу акцентувати на тому благодатному ґрунті, який цю корупцію породжує.

Всім людям, більш-менш дотичним до села чи аграрного сектору (а таких в Україні – переважна частина) відомо, що якість ґрунту є визначальною з погляду ефективності вирощування на ньому тих чи інших сільсько-господарських культур. В суспільно-політичному сенсі це означає, що соціально-економічний ґрунт є першоосною для проростання на ньому певних ринкових феноменів, включаючи корупцію. Визначального значення при цьому набувають законодавчі норми, формальні привила та юридичні процедури, під впливом яких формуються відповідні їм моральні стандарти, суспільні традиції, поведінкові стереотипи, народні звичаї та ментальні установки окремих членів суспільства, а також економічних агентів чи суб'єктів господарювання.

Таким чином, не змінивши соціального ґрунту, влада може безконечно довго продовжувати боротьбу з «вітряними млинами» корупції, без жодного скільки-небудь прийняттого для себе результату. І ніякі репресивні органи, на кшталт гучно розрекламованого Антикорупційного бюро не виправдовуватимуть покладених на них сподівань. Адже нинішні правила та норми господарського життя в країні, значною мірою успадковані ще з радянських часів, змушують економічно активних громадян та підприємців, шукати способів отримання власного прибутку в «корупційних нішах». При цьому корупція виявляється для них вигіднішою ніж «життя за законом», а переважна частина економічно активного населення нашої держави в сучасних умовах мотивується саме пошуком індивідуальної економічної вигоди (що зрештою є природним для будь-якої ринкової економіки). Це означає, що українській владі сьогодні слід зосередити свою першочергову увагу не стільки на «боротьбі» з корупцією, скільки на усуненні тих регуляторних бар'єрів, які її породжують.

Наприклад, для того, щоб істотно знизити рівень корупції при вступі до вищих навчальних закладів достатньо було просто впровадити прозору систему зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО), без застосування потужного репресивного апарату чи створення спеціально антикорупційного органу при Міністерстві освіти. Логічно припустити, що для усунення корупції вже у самих вищих навчальних закладах (при складанні іспитів і заліків, захисті курсових і дипломних робіт тощо) достатньо запровадити аналогічну прозору систему зовнішнього оцінювання знань для студентів і випускників.

Ліквідація ґрунту для корупції в медицині безпосередньо пов'язана зі спрощенням механізму впровадження практики приватного підприємництва в лікарському середовищі за прикладом розвинених країн світу. Для цього варто

створити просту і прозору систему легалізації лікарів і медсестер у статусі вільних підприємців зі справлянням невисоких податків (на рівні 5-10%) від отриманого ними прибутку. Тоді медичні працівники отримуватимуть за свої послуги не принизливі хабарі, а чесно зароблені прибутки з підприємницького доходу, з яких сплачуватимуть відповідні податки.

Для подолання корупції на митниці та у податковій службі слід передусім зменшити рівень митних зборів і податкових платежів. Тоді зникне сенс платити хабара митнику чи податківцю, адже значно простіше і безпечніше буде заплатити невисокий податок чи мито.

Щоб викоринити порочну практику продажного судочинства чи прибрати з дороги корумпованих автоінспекторів – насамперед треба запровадити чітку і зрозумілу систему кваліфікаційних вимог (включаючи мінімальний стаж роботи в органах юстиції чи правопорядку, прозору оцінку діяльності, а подекуди і виборність претендентів на посади). При цьому подоланню корупції сприятиме поширення легальної практики відеофіксації правопорушень і судових засідань.

Ліквідація феномену корумпованих чиновників державної та місцевої влади напряду пов'язана зі спрощенням дозвільних процедур та зменшенням частки фінансових ресурсів, які перерозподіляються через державний і місцеві бюджети. Те ж саме стосується обсягу повноважень і рівня суб'єктивізму в роботі працівників прокуратури та правоохоронних органів. Для чого платити чиновнику, якщо від його рішення напряду не залежить рівень твоїх доходів чи видатків?

І лише після того, як суспільству буде запропоновано комплекс реформаторських заходів, спрямованих на ліквідацію радянських стереотипів у нормативно-правовому регулюванні соціально-економічного життя (де чиновник, а не громадянин виступає основою економічної системи), можна буде вести мову про роль, місце і завдання у цій новій системі координат відповідних репресивних органів, зокрема Антикорупційного бюро, прокуратури та поліції.

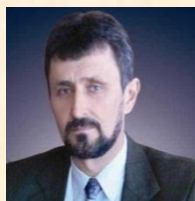
ХІІ спеціалізована виставка «Насіння та Реманент - 2015»

14-16 жовтня 2015 року у Львові відбудеться спеціалізована виставка «Насіння та Реманент - 2015». Виставка стане оглядом актуальної торговельної пропозиції всіх типів насіння, саджанців, засобів захисту рослин, мінеральних добрив, пакувальних матеріалів для сільськогосподарської продукції та квітів.

Місце проведення: м. Львів, Палац спорту «Україна», вул. Мельника, 18.

Джерело: www.nir.expolviv.ua

Україна у вогні і диму

*Анатолій Демчишин,
директор Львівської
філії ДУ «Інститут
охорони ґрунтів
України»*

*Катерина Даньків,
завідувач сектору розробки
технологічних проєктів,
охорони та підвищення
родючості ґрунтів*

В Україні внаслідок катастрофічного зменшення обсягів виробництва та внесення органічних добрив щорічно зменшується родючість ґрунтів та відбувається деградація землі. Традиційні ресурси органічної сировини недостатні для забезпечення бездефіцитного балансу ґрунту.

Більшість господарств, які вдаються до такого заходу, посиляються на те, що заорювання стерні та соломи – досить не простий агрозахід і, більше того, дорогий. Але це зовсім неправда. Спалювання – це акт безгосподарності і свідомого розтрачання корисної енергії засвоєної природою.

На погляд деяких вчених, підпалювання стерні та соломи є ефективним заходом проти боротьби з хворобами та шкідниками. Однак фахівці розуміють антиекологічність та безумство спалювання. Так, наприклад, американські вчені, що виконують досить ретельні дослідження, констатують, що такі спалювання не можуть вважатися ефективним заходом боротьби з грибковими хворобами. А от шкода, яку наносить спалювання ґрунтам і навколишньому середовищу, очевидна навіть не фахівцям. По-перше, згорають напіврозкладені органічні рештки, перетворюючись на попіл. По-друге, за температури вище 100°C спалюється гумус, особливо коли солома лежить у валках або копицях. При цьому відбувається безповоротна втрата органічних вуглецю і азоту. По-третє, гинуть корисні мікроорганізми, водорості, мезофауна, особливо дощові черв'яки та інші мешканці ґрунту, які відіграють важливу роль в утворенні органічної речовини, у формуванні структури ґрунту. Знищуються також корисні комахи і птахи.

Спалювання соломи приводить до зниження потенційної родючості ґрунту і, відповідно, майбутньої врожайності. Крім того, спалювання соломи є потенційною небезпекою для виникнення пожежі на сусідніх незбираних полях, в лісосмугах, лісах, степах і навіть бути загрозою для людського життя.

При спалюванні стерні та соломи у нормі 2 т/га у безвітряну погоду в зоні Лісостепу на ґрунті, який містить 4 % гумусу, втрати гумусу становлять 800 кг/га, а ґрунт втрачає стійкість до ерозії.

Підраховано, що при спалюванні 40-50 ц стерні і соломи з гектара втрачається до 20-25 кг азоту і 1500-1700 кг вуглецю. При цьому завдається великої шкоди навколишньому середовищу і насамперед родючості ґрунтів.

При згоранні соломи і листя у повітря потрапляють сполуки важких металів, чадний газ, низка канцерогенних сполук. Особливо небезпечний дим маленьким дітям, людям хворим на бронхіти, астму, риніти, тонзиліти. При спалюванні повністю гине мікрофлора, яка формує найбільш родючий шар ґрунту (0,2-5 см поверхні). Після спалювання різко погіршуються водно-фізичні властивості ґрунту. Смертельно для всіх організмів, які його формують, є температура 40°C. А при спалюванні соломи та листя температура сягає 340-360°C. Це, безумовно, позначається на родючості, а отже, і на наступному врожаї. Для відновлення продуктивності ґрунту після подібного заходу потрібно кілька років.

У більшості країн світу діють закони, які забороняють спалювання соломи і листя. В Німеччині 30 років тому запровадили закон про заборону спалювання соломи, а порушників карають на рівні 50 % величини врожайності. В Україні спалювання рослинних залишків заборонено статтею 77-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення, статтями 16 та 22 Закону України «Про охорону атмосферного повітря», пунктами 3.6.14. та 3.7.1. «Правил утримання жилих будинків та прибудинкових територій», пунктами 3.6 та 6.4.2. «Правил утримання зелених насаджень у містах та інших населених пунктах України» та законодавством України про охорону земель. За будь-яких обставин ніхто не має права самовільно спалювати листя, траву чи стерню. Однак ми звикли закони не виконувати, оскільки ніхто не штрафує порушників.

В нас не дбають про збереження родючості ґрунтів, структура площ є такою: на Півдні і Центрі – зернові, кукурудза, соя, соняшник, ріпак і на Заході – зернові, ріпак, кукурудза. За рахунок внесення великих доз мінералів та пестицидів одержують значні прибутки, а додержання сівозмін, посівів сидеральних культур, використання соломи на органічні добрива не проводять.

У більшості великих і малих агропідприємств відсутнє тваринництво, а тому їм солома не потрібна ні на корм, ні на підстилку. Використання соломи ярих і озимих зернових культур та рослинних решток інших культур в якості органічних добрив є одним із вагомих і найдешевших резервів підвищення родючості ґрунтів. Використання соломи покриває дефіцит органічної речовини в ґрунті на 20-25 %.

Солома містить лише 15 % води і на 85 % складається із органічної речовини, вона дуже цінна для підвищення потенційної родючості ґрунту і є важливим резервом збільшення органіки в ґрунті. У складі органічної речовини соломи є всі потрібні для рослин макро- та мікроелементи. За вмістом органічної речовини 1 т соломи прирівнюється до 3-4 т підстилкового гною.

За рахунок використання соломи та рослинних решток на кожний гектар в ґрунт повертається 15-20 кг азоту, 8-10 кг фосфору і 30-40 кг калію. Використовуючи 17-20 млн. т соломи, як органічного добрива, можна щорічно заощаджувати понад 100 тис. т азоту, 70 тис. т фосфору і 250 тис. т калію.

Вченими (В. Вальков, 1996) встановлено, що під час спалювання післяжнивних решток зернових культур на чорноземах відбувається істотне зменшення кількості ґрунтових мікроорганізмів. Кількість азотобактерій і актиноміцетів зменшується у 300-700 разів, а мікроскопічних грибів – у 200-300 разів. Основне багатство ґрунту – гумус має при цьому тенденцію до зменшення і ґрунт втрачає родючість.

Існує декілька технологій щодо застосування соломи й інших рослинних решток на органічні добрива: це – використання їх на підстилку, компостування, заробка в ґрунт із внесенням азотних добрив та інші.

Є комбайни з пристосуваннями, які забезпечують подрібнення соломи і розподіл її по поверхні ґрунту, після того вносять азотні добрива в дозі N_{10} і площу дискують.

У робочий розчин додають (залежно від кількості соломи на гектарі) 8-12 кг/га аміачної селітри або карбаміду, чи КАСу, можна замінити азотні добрива рідкими органічними (гноївкою).

По закінченню збирання зернових, кукурудзи чи соняшнику солома й інші рослинні рештки подрібнюються наявними в господарстві подрібнювачами, рівномірно розподіляють на поверхні ґрунту і зразу проводять обприскування біологічним препаратом з невеликою кількістю аміачної селітри, після цього проводять заробку їх у ґрунт дисковими луцильниками, а під просапні культури або на досить бідних ґрунтах додатково вносять 4-8 т/га органічного добрива чи сіють сидеральні культури.

Для того, щоб солома швидше розкладалася використовують різноманітні деструктори стерні. Прискорене деструкція післяжнивних залишок забезпечує знищення патогенів, які потрапляють у ґрунт через рослинні рештки. Покращується родючість ґрунтів за рахунок забезпечення ґрунту азотфіксуючою, фосфатмобілізуючою, бактеріоцидною та фунгіцидною мікрофлорою, природними вітамінами, гормонами росту рослин, амінокислотами та мікроелементами.

І простий селянин також може приорати соломі наявними засобами, було б лише бажання. Цей захід не складний, простіший і значно дешевший, ніж перевезення соломи. До того ж потребує менших затрат часу (автором статті перевірено особисто).

Економічна ефективність такої технології є дуже високою. Одна тонна

соломи зернових культур за вмістом органічної речовини, азоту, фосфору і калію рівноцінна 3-5 т гною вологістю 75 %.

Щоб перевести діючі речовини соломи та стерні у грошовий вираз, скористаємося простим порівнянням. Добриво нітроамофоска – 16:16:16 коштує у середньому 11 000 грн/т. Сума поживних речовин у тонні добрива дорівнює 480 кг. Щоб дізнатися скільки коштує 1 кг діючих речовин добрива, потрібно 11 000 грн поділити на 480 кг і виходить 22,9 грн/кг.

Це означає, що кожний кілограм діючої речовини добрива коштує 22,9 грн, а на гектарі, де приорано 4 т соломи та стерні, до ґрунту надходить усіх елементів живлення (за діючими речовинами) не менше 60 кг. Їхня ринкова вартість становить 1374 грн/га (60 кг×22,9 грн).

Якщо у господарстві зернових колосових у структурі сівозміни 100 га, то економія в разі заорювання соломи й стерні становить 137 400 грн. за діючими речовинами.

Терентій Семенович Мальцев у свій час казав: «Спалювання стерні – безумність, адже ґрунт – це живий організм і, спалюючи поживні залишки, ми знищуємо всю мікрофлору, що населяє його. Стерня, як повсть на цілині, захищає поверхню ріллі від вітру. Підносити до неї сірника – все одно, що торкатися гарячою праскою до голого тіла».

І ще дуже важливо. Солома, рослини та рослинні рештки – це акумулятор живої сонячної енергії, фіксована в формі сполук вуглецю. Вона повинна піти в ґрунт для життя мікроорганізмів, які передають її рослинам, а ті – людині, тваринам і всьому живому на землі. Спалюючи її, ми відправляємо енергію в космос, порушуючи гармонію природи, закони існування всесвіту, Божі закони. Чи може бути добро, якщо ми так зневажливо Свідомо чи несвідомо (значення немає) відкидаємо Дар Божий?

Міжнародна конференція та виставка “Птахівництво 2015”

15-17 вересня 2015 року у Трускавці відбудеться міжнародна конференція та виставка “Птахівництво 2015”, яка представить сучасні технології виробництва та утримання необхідні для високоефективного розвитку галузі. Детальніша інформація про умови участі у конференції розміщено на офіційній інтернет-сторінці організаторів.

Місце проведення: Львівська обл., м. Трускавець, Курортний комплекс “Ріксос-Прикарпаття”, вул. Городище, 9.

Джерело: www.poultryukraine.com

Білокрилка – небезпечний шкідник овочевих культур

Катерина Яцук, завідувач лабораторії захисту рослин, канд. біол. наук, Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

Цього шкідника добре знають тепличники, які докладають багато сил для боротьби з ним. У зв'язку з жаркою погодою білокрилка масово з'явилася на овочевих культурах, особливо на капусті, на присадибних ділянках. Досі не спостерігалось такого масового поширення шкідника і багато городників не знають, як захистити овочеві від цього шкідника.

Шкідник білокрилка – це дрібна комаха білого кольору. Вони малопомітні, оскільки ховаються на внутрішній стороні листя, а розмір їх невеликий – всього 2 мм в довжину. Життєвий цикл білокрилки має сім стадій: яйця, личинки (чотири стадії), німфи, імаго. При цьому яйця відкладаються великими групами на нижній частині листя, прикріплюється кожне з них короткими

стеблинками. Плодючість комахи залежить від температури навколишнього повітря та наявності корму, вона може коливатися від тридцяти до п'ятисот яєць за один раз. Перші личинки з'являються через сім-десять днів, протягом декількох годин вони шукають місце для прикріплення, після цього вже до кінця (до стадії імаго, тобто дорослої комахи), вони нерухомі. Для росту личинок треба багато амінокислот, які вони отримують, висмоктуючи з рослини сік.

На цій фазі розвитку вони покриваються особливим восковим нальотом, що робить неефективними препарати від білокрилки та інші заходи впливу.

Щоб зрозуміти, як боротися з білокрилкою, слід знати основні ознаки ураження нею рослин:

- а) доторкнувшись до рослини, можна побачити, як комахи злітають;
- б) на нижній стороні листя утворюється липкий блискучий наліт, в середовищі якого розмножуються гриби, в результаті чого поверхня листя спочатку біліє, а потім чорніє;
- в) в результаті вірусних хвороб рослин, які переносяться білокрилками, можуть деформуватися листя і стебла, припиняється ріст пагонів.

Таким чином, комаха здатна завдати шкоди в комплексі: вона живиться соком рослин, надлишок якого виділяється у вигляді «медяної роси», яка є сприятливим середовищем для розвитку сажистого грибка. Крім того, ослаблена рослина схильна до різних захворювань, які також провокує білокрилка і, якщо не вжити необхідні заходи боротьби, то це може закінчитися плачевно для врожаю рослин.

Як позбутися від білокрилки?

Для боротьби з шкідником рекомендовані інсектициди: актеллік, конфідор, моспілан, фуфанон.

Розведення і обробка проводиться відповідно до інструкції.

Боротьба з білокрилками народними методами.

Білокрилка небайдужа до жовтого кольору. Він її притягує, як магніт. Враховуючи це можна зробити клейові пастки. Для цього беруть шматок фанери (паперу), забарвлюють її в яскраво-жовтий колір і намазують чим-небудь клейким – каніфоллю, касторовою олією, медом. Білокрилки, залучені яскравістю поверхні, сідають на неї і прилипають. Періодично фанерки потрібно промивати і знову мазати. Можна використовувати вже готові пастки.

Навчальна поїздка з вирощування та збуту суниці і малини

27 серпня 2015 року відбудеться навчальну поїздка для малих та середніх сільгоспвиробників – членів кредитних спілок з метою вивчення провідних технологій вирощування й збуту суниці та малини, а також отримання кредитних ресурсів на розвиток суничних господарств та малинників. Навчальна поїздка відбудеться до сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу «Лосятинське молочне джерело», який має великий досвід вирощування суниці у відкритому ґрунті з використанням крапельного зрошення та мульчівної плівки, а також вирощування та організації збуту малини на «свіжий» ринок. Зацікавлені в участі у заході повинні скontaktувати до 24 серпня з представником організатора заходу: Юрій Мокрицький, тел.: (095)151-27-87.

Місце проведення: Тернопільська обл., Кременецький р-н., с. Лосятин, СОК «Лосятинське молочне джерело».

Джерело: www.agroinvest.org.ua

Технологічні аспекти збирання льону олійного

Антін Шувар, к.с.-г.н.,

Ганна Дорота, н.сп., Інститут сільського господарства Карпатського регіону НААН

Роман Войтович, вчений секретар, Львівська філія УкрНДПВТ ім. Л. Погорілого

Льон – традиційна українська культура, оспівана навіть у народних піснях. І якщо колись головна увага приділялася волокну цієї рослини, то зараз часто (і справедливо) говорять про зерно (насіння) льону, яке в багатьох випадках є просто незамінною сировиною для виробництва харчових, кормових, технічних, а також лікувальних засобів.

Дуже цінним продуктом, який добувають із зерна льону є лляна олія. Її у складі зерна є до 49% від маси (в середньому 43-45%) і залежно від способу її отримання (видавлювання пресом або екстракція жиророзчинниками) можна одержати 30-40 % олії і макуху (містить до 10% залишкових жирів) або шрот (менше 3 % залишкових жирів). Щодо її хімічного складу, то в ній є оптимальне співвідношення так званих поліненасичених жирних кислот (арахідонову, ліноленову, лінолеву та олеїнову), які іноді називають вітаміном F, оскільки в організмі тварин і людини вони не синтезуються, але конче необхідні для нормальної життєдіяльності. Мабуть тому лляна олія має цілющі властивості і її використовують для загоювання опікових та обморожених ран, а також як компонент багатьох мазей лікувального призначення. З технічної погляду лляна олія належить до категорії «висихаючих» (утворює тонку еластичну прозору плівку на поверхні нанесення), тому є незамінним компонентом олійних фарб. Оліфа, виготовлена з лляної олії – досі неперевершена по якості, тому користується підвищеним попитом художників і малярів.

Те, що залишається після добування олії – макуха або шрот – є цінним кормовим компонентом для тварин. За поживною цінністю обидва продукти (в 1 кг – 1,27-1,10 кормових одиниць) рівноцінні чистому зерну злакових, а ось по вмісту кормового білку (понад 280 г в кілограмі) перевершують його майже втричі. Тому навіть після повної обробки (добування олії) для зерна льону не існує поняття «відходи виробництва» – маємо рідкісний випадок 100-процентного використання того, що вирощено. Це зайвий раз підтверджує високу економічну доцільність вирощування олійних сортів льону там, де з тих чи інших причин складаються передумови для пріоритетних посівів технічних культур.

І хоча олійний льон ще не набув достатньої популярності в аграріїв, проте може стати альтернативною культурою для соняшнику. Підтвердженням цього є стабільний попит на ринку та приваблива доходність насіння.

Підтвердженням росту зацікавленості виробників у даній культурі є динаміка посівних площ льону за останні 5 років, яка стабільно зростає і на сьогодні вже перевищує 1 тисячу га. З одного га посівів олійного льону в ґрунтово-кліматичний умовах Львівщини можна одержати від 7,0 до 27,0 ц/га насіння. Проте висока врожайність насіння льону олійного можлива лише за умови дотримання усіх технологічних вимог вирощування даної культури в конкретних ґрунтово-кліматичних умовах.

На сьогодні найбільш актуальним завданням для аграріїв є зібрати вже вирощений урожай з мінімальними втратами. Посіви збирають у фазі жовтої-повної стиглості. В умовах Львівщини збирання льону залежно від сорту та погодних умов відбувається у II-III декаді серпня. Переважно використовують зернозбиральні комбайни з двома активними косами та обладнані гладкими сегментами, що пов'язано з особливістю будови стебла рослини льону. Залежно від умов росту і розвитку загальний вміст волокна в рослинах становить в межах від 12 до 21 %, що значно ускладнює зрізання рослин різальними елементами жатки комбайна. Залежно від стану посівів збирання врожаю здійснюють двома способами: прямим комбайнуванням у фазі повної стиглості, а при значній засміченості посівів або при відростанні пагонів через дощову погоду проводять роздільне збирання у фазі ранньої жовтої стиглості рослин, яка настає при дозріванні 75% коробочок. Вологість насіння в цей період становить 20.. .25%, коробочок – 40...45%, стебел – понад 60%.

Науковими установами Інститутом сільського господарства Карпатського регіону НААН та Львівською філією УкрНДІПВТ ім. Л.Погорілого проведено спільні дослідження щодо визначення ефективності різних способів збирання льону олійного сорту Айсберг (роздільний спосіб збирання передбачав також

скошування рослин роторною косаркою Z-169 та самохідною косаркою "Fortschritt" E-302 у фазі жовтої стиглості, а після досягання – збирання зернозбиральним комбайном СК-5М "Нива", обладнаним підбираючим пристроєм), а також ефективності застосування десикантів (Реглон, Ураган) на посівах даної культури в ґрунтово-кліматичних умовах Малого Полісся. При проведенні обліків, порівнявши загальні втрати льону олійного на ділянках де було проведено десикацію з контрольною ділянкою, із застосуванням комбайнової технології збирання на базі зернозбирального комбайна СК-5М "Нива" встановлено, що на посівах з десикацією загальні втрати були меншими ніж на контрольній ділянці. Такий самий результат отримано і на ділянках де було застосовано роздільну технологію збирання із застосуванням косарок. Застосування роздільного способу збирання зумовлювало незначні втрати насіння під час косіння як жаткою E-302 так і роторною косаркою Z-169 (в основному через втрати коробочками). Для косарки Z-169 вони були вищими (0,7-0,9 ц/га) порівняно із жаткою E-302 (0,3-0,6 ц/га). Проте застосування роторної косарки Z-169 є ефективнішим, оскільки при косіння льону жаткою E-302 супроводжувалось частими зупинками через технологічні забивки.

Також дослідженнями встановлено, що в ґрунтово-кліматичних умовах зони Малого Полісся під час дозрівання льону олійного спостерігається відновлення вегетації рослин, що ускладнює процес збирання, тому застосування десикантів для одночасного досягання коробочок льону є необхідним. Зокрема використання Реглону в дозі 2,0 л/га та Урагану (2,5 л/га) на посівах льону олійного перед збиранням є ефективним та дає можливість застосувати пряме комбайнування та отримати вищий врожай насіння (8,5-8,9 ц/га) порівняно з роздільним способом (7,3-7,6 ц/га).

Враховуючи технологічні переваги олійного льону, а саме короткий вегетаційний період (90-115 днів), що дає змогу збирати льон у середині-кінці серпня, є одним із кращих попередників для озимих зернових культур, стійким до несприятливих погодних та кліматичних умов, осипання насіння та вилягання, не надто вибагливий до родючості ґрунтів, може використовуватися як страхова культура для пересівання озимих зернових культур. Це є вагомою підставою для того, щоб олійний льон знайшов гідне місце в структурі посівів культур Карпатського регіону.

Інтеграційна співпраця польських та українських бджолярів в контексті Європейського Союзу

Микола Грибок, к.т.н., доцент, НУ «Львівська політехніка», Голова Львівського Братства Пасічників «Рій»

Продовження статті. Початок - у випуску "Вісника АгроФорум" № 6(6) 2015 р.

В лютому 2013 р. делегація українських бджолярів на чолі з директором Інституту бджільництва імені П.І. Прокоповича НААН Олегом Галатюком взяла участь в бджолярській конференції в м. Пшчеля Воля. Президент Польської Спілки Пасічників Тадеуш Сабат нагородив медаллю Дзержона Миколу Грибка Галатюка О.Є. за налагодження співпраці між польськими та українськими бджолярами. Делегація відвідала в м. Пулави Інститут бджільництва та лабораторію аналізу якості бджоло-продуктів, яка має сертифікат від Інституту аналізу меду в м. Бремен (Німеччина). Зроблено домовленість про участь українських науковців в наукових конференціях з проблем бджільництва в м. Пулави. В м. Пшчеля Воля була укладена угода про співпрацю між Технікумом бджільництва (директор М.Воробік) і Державним навчальним закладом Гадяцьке аграрне училище (директор Наталія Сенчук). Угода відкрила можливість для навчання українських дітей в технікумі бджільництва в Польщі, а також проходження практики учнів училища на польських пасіках. Це в майбутньому слугуватиме подальшій інтеграційній співпраці між польськими та українськими бджолярами. На святкуванні Дня пасічника Свентокшижського воєводства за вклад в українсько-польську співпрацю в галузі бджільництва золотими медалями Польської Спілки Пасічників нагороджені Олег Ільків і Микола Осташевський.

Пам'ятною стала поїздка бджолярів Люблінського воєводства на Конгрес Апімондії в Київ планують поїздки яких займалися автор статті спільно з Наталією Сенчук. З Києва делегація виїхала в м. Полтава. Конференція з адміністрацією Полтавської області, екскурсії по місту, зустрічі на пасіках і вечір з бджолярами Полтавщини стали незабутніми для обох сторін. Вони послужили основою для напрацювання кроків для подальшої співпраці.

Особливо значимим в українсько-польській співпраці був 2014 рік. В січні 2014 р. на бджолярській конференції в м. Пшчеля Воля взяли участь Микола Грибок, Іван Маслій і Наталія Сенчук. Крім участі в конференції укладена угода про прийом двох студентів на навчання в Польщі в 2014 р. , а також про участь українських молодих пасічників в європейських зустрічах молодих пасічників 5 червня 2014 р. в м. Пшчеля Воля. Від України делегацію супроводжує Наталія Сенчук.

29 березня у Львові укладено угоду між кафедрою бджільництва Люблінського Природничого Університету (Є. Палеолог, З. Янкевич) і кафедрою бджільництва Національного університету біоресурсів і природокористування України (О.Лосєв, В.Поліщук) про співпрацю в галузі наукового бджільництва. Угода передбачає проведення спільних досліджень, а також обмін викладачами і студентами.

В травні 2014 року українські діти вперше взяли участь в Європейському конкурсі молодих пасічників в м. Пшчеля Воля під керівництвом Наталії Сенчук. Серед представників 20 країн Європи українці зайняли четверте командне місце та друге в індивідуальному змаганні. На 2015 рік одержано квоту на 5 українських студентів для навчання в Технікумі бджільництва в м. Пшчеля Воля у Польщі.

Обидві сторони працювали над змістом генеральної угоди про співпрацю між Польською Спілкою Пасічників та Спілкою Пасічників України. З українського боку переговори проводив Грибок Микола. Для підписання угоди українська делегація 23 серпня 2014 року прибула на свято пасічника Свентокшижського воєводства. Ми взяли участь в Міжнародній конференції з проблем Апітерапії і в ярмарковій діяльності.

За вклад в українсько-польську співпрацю в галузі бджільництва Галатюк Олександр нагородив Президента Польської Спілки Пасічників Тадеуша Сабата і голову об'єднання пасічників в м. Островець Свентокшижські Юзефа Місюру медалями Прокоповича. Відкриттям для учасників свята був виступ студентського ансамблю з Полтави.

В неділю 25 серпня після Служби Божої в костелі Президент Польської Спілки Пасічників Тадеуш Сабат і Президент Спілки Пасічників України Веред Леонід підписали рамкову угоду про співпрацю спираючись на взаємну зацікавленість в розвитку бджільництва.

Відповідно до укладеної угоди сторони зобов'язалися активізувати свою діяльність в наступних напрямках:

1. Розробка пропозицій по співпраці та участь в спільних інноваційних проектах по впровадженню нових технологій в бджільництві.
2. Спільна діяльність в напрямку покращення здоров'я бджіл.
3. Взаємна участь в пасічницьких семінарах та конференціях.
4. Обидві сторони співпрацюють з метою запобігання та лікування хвороб бджіл в прикордонних пасіках.
5. Обидві сторони підтримують одна одну при експорті продуктів бджільництва до країн Європейського Союзу.
6. Обидві сторони співпрацюють з метою акредитації українських лабораторій в Європейському Союзі.
7. Обидві сторони організовують спільні виставки та ярмарки в рамках прикордонного співробітництва.
8. Обидві сторони координують свою діяльність в сфері пропаганди продуктів бджільництва.
9. Обидві сторони розробляють програми з метою одержання грантів з дотацій Європейського Союзу в рамках прикордонного співробітництва.

Укладання цієї угоди сприятиме розвитку бджільництва як в Польщі, так і в Україні.

Восени 2014 року Конгрес Апіславії в Туреччині своїм рішенням затвердив місто Львів місцем, де в Україні будуть відбуватися прикордонні зустрічі пасічників з участю країн Апіславії.

В березні 2015 року Олексій Лосєв, Микола Грибок, Наталя Сенчук та Олег Мельник взяли участь в 52 Науковій Бджолярській конференції в м. Пулави (Польща). За пропозицією автора статті було прийнято рішення провести у Львові 25 квітня 2015 року, в рамках прикордонного співробітництва і з метою солідарності з Україною Першу Українсько-Польську Наукову Бджолярську конференцію.

В межах конференції в 2015 році виступили науковці та практики з України та Польщі. Польська делегація була досить представницькою, а теми виступів були цікаві та актуальні. Тепер такі конференції будуть відбуватися у Львові щорічно.

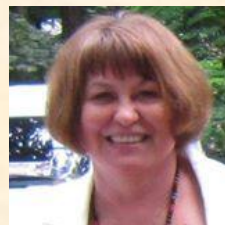
В 2016 році заплановано присвятити проведення наукової конференції у Львові 100-річчю з Дня смерті Теофіла Цісельського – відомого професора Львівського університету, засновника Галицького бджолярського товариства у Львові, засновника журналу “Бартнік Постенпови”, автора конструкції слов’янського вулика.

Хотів би зупинитись на ще одній традиції польських бджолярів, яка пов’язана з консолідацією польської спільноти. Щороку польські бджолярі в День Святого Амброзія, покровителя польських бджолярів, збираються в Ченстохові на Ясну Гору на паломництво. Спеціально для пасічників разом з духовенством відбувається Служба Божа в головному соборі на Ясній Горі. Це сприяє духовій єдності пасічників і поколінь поляків. Служба відбувається в головному соборі. Після Служби Божої відбулися виступи керівництва Польської Спілки Пасічників, представників міністерства сільського господарства, місцевої влади та духовенства. Польські пасічники вручили дари духовенству за добру організацію свята. Все це консолідує польських пасічників, ушляхетнює пасічницьке життя, виховує патріотизм та гордість за свою державу, формує єдність минулих, сучасних і майбутніх поколінь. Ці традиції варто перейняти і українським бджолярам.

Відновлювальні джерела енергії для сільських територій і первинної переробки сільськогосподарської продукції

Василь Прусак,
Центр енергозбереження

Ярослава Сорокопуд,
член Кластеру ВДЕ

Цей матеріал слід розглядати як просвітницьку компанію по застосуванню кращих практик і технологій відновлювальних джерел енергії (ВДЕ), для підвищення якості та обсягів окремих первинних сільськогосподарських товарів і оброблених харчових продуктів, у Львівській області, в тому числі Українських Карпат, партнерських регіонів і вироблені місцевими малими та середніми підприємствами (МСП), об'єднаннями виробників (сільськогосподарськими обслуговуючими кооперативами, що об'єднують індивідуальних сільгоспвиробників, особистими селянськими господарствами (ОСГ), фермерами.

Малим і середнім підприємствам потрібна технічна допомога для вдосконалення виробничих потужностей, за рахунок енергозберігаючих технологій та пошуку нових підходів через просвітницьку діяльність, базу даних, вивчення нових практик і досвідів, які будуть презентовані і реалізовані для сільськогосподарської переробки, забезпечуючи, таким чином, довгостроковий сталий розвиток малого та середнього бізнесу в сільських територіях області. У рамках Кластеру енергоефективності та відновлювальної енергетики Львівщини, повинні сформуватися окремі робочі групи з пропозиціями технічного та технологічного характеру, які можна буде направити і рекомендувати для поліпшення будівництва, обробки, сортування і пакувальних технологій, іншу підтримку для підвищення вартості продукції за рахунок заміни енергозатратних технологій на енергоощадні.

Співпрацюючи з проектами технічної допомоги, напрацювань членів робочих груп, що спеціалізуються в тій же області Кластер забезпечить синергетичну підтримку з акцентом на розвиток і зміцнення об'єднань дрібних сільгоспвиробників (обслуговуючих кооперативів, ОСГ, фермерів), і їх потенціалу щодо застосування енергоефективності та енергозбереження (ЕЕ) і відновлювальних джерел енергії (ВДЕ), створивши навчальні майданчики для демонстраційних моделей, та просування технічних засобів, які є ефективними і доступними. Крім того, кластер, через робочі групи,

заохочуватиме співробітництво між МСП, СОКами та місцевими органами влади для формування пакету запитів, які можуть бути забюджетовані, і через кредити компенсовані (на прикладі заміни вікон). Пріоритетом включення в такі Програми потрібно визначити постачальників, серед членів Кластеру та пов'язаних з ними установ, що є важливою частиною стратегічного розвитку для підвищення продуктивності та конкурентоспроможності виробників і переробників сільськогосподарської продукції, з застосуванням ЕЕ і відновлювальних джерел енергії (ВДЕ) в Львівській області, регіоні Українських Карпат на місцевому, національному і міжнародному рівнях.

Львівська область – мало розвинута по використанню ВДЕ в сільській місцевості та сільськогосподарській переробці, хоча невід'ємною складовою доходів сільського населення є робота в особистому селянському господарстві, яка забезпечує родину як продуктами харчування, так і доходами від реалізації надлишків. Впродовж останніх п'яти років набуває розвиток та діяльність сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів, як у Львівській, так і в сусідніх Івано-Франківській, Чернівецькій, Закарпатській, Тернопільській, Волинській областях. Напрямки, які обирають сільськогосподарські кооперативи є цільової орієнтації, або диверсифікаційні, та всі залежні від використання електроенергії, чи газу. Продукція, яка може бути запропонована для фокусу, на переробку, з застосуванням ЕЕ і ВДЕ, поділяється на наступні групи:

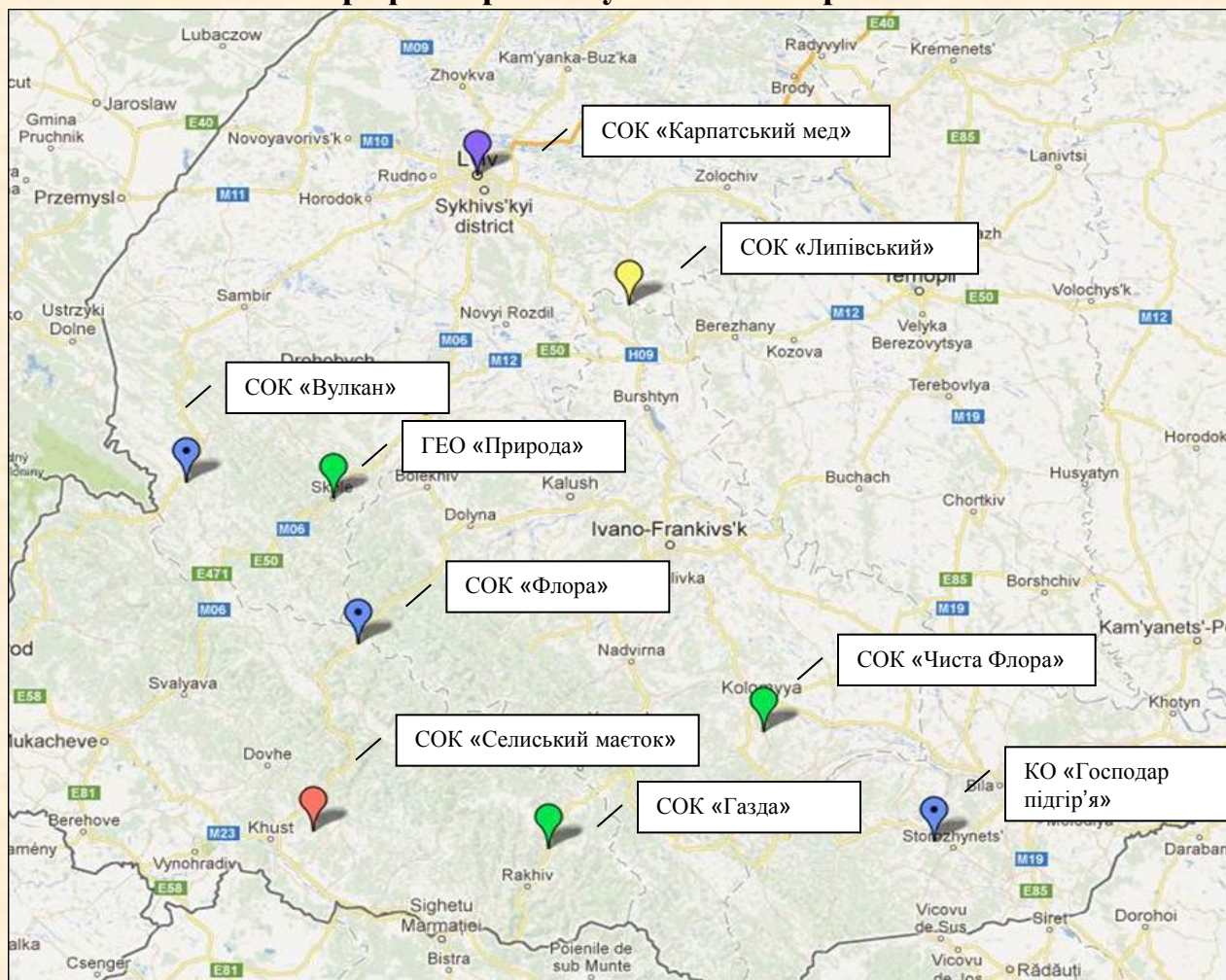
- Фрукти і овочі, свіжі й перероблені;
- Дикороси, лікарські рослини, ягоди та гриби;
- Мед та продукти бджільництва;
- М'ясо і м'ясна продукція;
- Молоко і молочна продукція.

Щодо послуг в цю категорію входить сільський зелений туризм, який включає напрямок робочої групи Кластеру «ВДЕ для домогосподарств».

На сьогоднішній день в Західному регіоні, включаючи Львівську область, сформована група сільськогосподарських обслуговуючих кооперативів (СОК) та громадських організацій, які на сьогодні об'єднують понад 1750 особистих селянських господарств:

- СОК «Чиста Флора», с. Спас, Коломийський район, Івано-Франківська обл.
- СОК «Газда», с. Кваси, Рахівський район, Закарпатська обл.
- СОК «Липівський», с. Липівка, Рогатинський район, Івано-Франківська обл.

Географічне розташування кооперативів

- СОК «Селиський маєток», с. Нижнє Селище, Хустський район, Закарпатська обл.
- СОК «Вулкан», с. Бориня, Турківський район, Львівська обл.
- Кооперативне об'єднання «Господар підгір'я», с. Панка, Сторожинецький район, Чернівецька обл. (об'єднує три СОКи – «Новобросківський», «Стор-Агрогромада», «Комарівська Нива»)
- ГЕО «Природа», СОК «Сколівські Бескиди», м. Сколе, Львівська обл.
- СОК «Карпатський мед», м. Львів та Асоціація бджолярів Львівської обл.
- СОК «Ягідний край», с. Лосятин, Кременецького району, Тернопільської обл.
- СОК «Віра», м. Стрий.

З метою оптимізації процесів визначення застосування ЕЕ і ВДЕ для надання пропозицій, існує база, на якій можна проводити визначення ситуації, і надавати пропозиції Кластером по застосуванні на прикладах.

Приклад 1: Трав'яні чаї і дикорослі рослини/ягоди:

СОК «Чиста Флора», СОК «Сколівські Бескиди», СОК «Ягідний край».

Значна частина сільських територій, в тому числі і в Львівській обл., розміщена в гірській зоні Карпат. Проте існує практично не задіяний великий потенціал дикоростучих рослин, грибів, ягід, які можуть бути використані для виробництва як лікувальних, так і харчових зборів, чаїв, джемів, консервів і т.п. Збір рослинної сировини природного походження є традиційним для населення Карпат, і трав'яні чаї, сушені та консервовані гриби і фрукти широко використовуються в побуті. Крім цього, клімат дозволяє вирощувати ягоди (смородина, малина, полуниця) на особистих земельних ділянках селян.

Український ринок чаю майже повністю складається з імпортного чаю, маючи власну сировину, але не налагоджене енергозатратне виробництво, не дає розвиватись цьому напрямку, але ринок трав'яних чаїв, постійно розвиваються та вивчається, тому долучення Кластеру до даного процесу може бути якісним і ефективним.

Консервовані дикорослі ягоди є новим продуктом на місцевому ринку. Для вивчення ринку даного продукту кооператив «Чиста флора» улітку та восени 2014 року випустив обмежену партію консервованих дикорослих ягід (5 000 баночок об'ємом 200 гр.) та розпочав продаж у листопаді 2014 року. Близько 3 000 банок розкупили за два місяця. Середня вартість виробництва пробної партії склала 8 грн./ банку, оптова ціна – 10 грн./банку, а рентабельність становить 25%.

Для виробництва даної пробної партії кооператив переробив близько 1,5 тон свіжих дикорослих ягід (малина, полуниця, лохина та журавлина). Для збільшення обсягів виробництва необхідне енергоощадне обладнання для холодильного зберігання сировини, та первинної переробки. За підрахунками СОК початковий ринковий обсяг складатиме 5-10 тон свіжих ягід у рік; ці цифри підтверджуються результатами продажу пробної партії, і стримує запуск в дію лише високі затрати на використання електроенергії.

Фестиваль садівництва «Floria Фест» на Львівщині

26-27 вересня 2015 року у с. Підбірці Пустомитівського району відбудеться фестиваль садівництва «Floria Фест». Місце проведення: Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Підбірці, вул. Спортивна, 8.

Джерело: www.galnet.org

Приклад 2: Молочні продукти.

Об'єднання кооперативів «Господар Підгір'я», «Рівноправність», СОК «Лосятинське молочне джерело», члени групи - СОК «Флора», СОК «Вулкан», СОК «Селиський маєток».

Розвиток кооперативів буде відбуватись через зміцнення їх інституційних можливостей та надання доступу до сучасного обладнання і технологій, а також через вихід на ринки сільськогосподарської продукції.

1.1. ВДЕ і сімейні ферми.

Аналіз підтверджує, що збут молока часто є єдиним джерелом доходу середньостатистичної сільської родини у Львівській області. Для ОСГ рекомендації можуть розглядати робочі групи домогосподарств.

Разом з тим, при утриманні п'яти та більше корів, формуються нові підходи до умов інтенсивного ведення господарства, через організацію автоматичної подачі води, вентилявання сараїв, обґрунтованого освітлення, механізованого викидання гною, застосування мілко сканерів і танкерів охолодження. Дані процеси потребують грамотних підходів в процесі будівництва, чи реконструкції родинних ферм, і пакет рекомендаційних пропозицій, який може надавати Кластер, пропонуючи власні напрацювання формує основу для застосування ВДЕ.

1.2. ВДЕ і молокоприймальні пункти, організація доїння на пасовищі, первинної переробки і охолодження партій молока.

В селах Львівської області працює понад 5000 молокоприймальних пунктів, формується перспектива, що їх буде значно більше. Стратегічно розглядається створення ряду організованих доїн на пасовищах. Формуються міні-переробки молочних продуктів (сир, сметана, пастеризоване молоко, масло). Дані пункти, підприємства потребують ряду визначення ситуації, і застосування, як при будівництві так і в процесі роботи, надійного, енергоефективного обладнання. Формування пакету пропозицій від Кластеру, може стати напрямком співпраці, розвитку проектів, застосування рекомендаційного обладнання.

Також, в Карпатах поширене вівчарство, завдяки чому регіон є відомим виробником традиційних сирів з овечого молока (бринзи), переробка якого проходить в горах, на полонинах впродовж 4-5 місяців. Даний продукт набирає високого рівня потреби, і є дорого вартісний. Щорічний обсяг виробленої бринзи у Карпатах (чотири області) складає близько 2000 тон. Орієнтовно 60-70% сиру продано фермерами, переважно на відкритих базарах; решту сиру

виробники спожили у своїх оселях. Середня роздрібна ціна на традиційну домашню бринзу дорівнює 50-65 грн./кг. У не сезон (взимку) ціна зростає до 100 грн./кг, однак, більшість виробників не мають змоги зберігати сир до зими через брак належних умов. Також слід зазначити, що ціна на справжню бринзу у магазині органічних/ натуральних продуктів перевищує 160 грн./кг.

Умови проживання чабанів та переробки, зберігання продукції, у високогірних Карпатах є надзвичайно складними. Досвід румунських, польських чабанів, які застосовують на полонинах ВДЕ, і пропозиції для місцевих власників отар може бути предметом розгляду.

Приклад: Фрукти й овочі

СОК «Липівський» - картопля органічна, яблука.

Беручи до уваги нинішній високий рівень споживання картоплі в Україні (140 кг на особу у рік) та теперішню частку органічної продукції (0,1%) потенційний обсяг ринку органічної картоплі тільки у містах України оцінюється у 4 400 тон щорічно.

СОК «Липівський» за минулі три роки впровадив технологію вирощування картоплі на земельних ділянках селян без застосування пестицидів та мінеральних добрив. Більшість ОСГ, фермерів збирає достатню кількість картоплі, яблук, інших овочів і фруктів, але питання збереження її до весняної високої ціни їм не під силу. Для прикладу сушіння фруктів, овочів, рослинної сировини для довготривалого зберігання та реалізації в зимовий період дає можливість отримувати прибуток із додаткових джерел. Часто даний вид переробки проводять малими партіями, хоча потреба в продукції існує. Причиною є те, що, наприклад, сушка 1 кг. буряка (без собівартості) обходиться у 5 грн. витрат на електроенергію. Яким чином зменшити дані витрати, які інноваційні енергозберігаючі підходи можна застосувати, та як використати для цього приклад державних програм енергозбереження, через кредитування, це розгляд пропозицій, які може запропонувати Кластер у організації збереження, чи первинної переробки овочів і фруктів, з застосуванням ВДЕ, збільшить можливість фермерів і розширить реалізацію інновацій членів робочих груп.

До даного набору прикладів можна ширше розглянути «Мед», «М'ясо і переробка», «Сільський зелений туризм», «Садівництво», «Тепличне господарство» і т.д.

Продовження статті у наступних випусках.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядженням голови Львівської
обласної державної адміністрації
від 27.07.2015 № 355/0/5-15

**Ліміти спеціального використання лісових ресурсів при заготівлі другорядних
лісових матеріалів та здійсненні побічних користувань на 2015 рік**

ТОНН

Назва адміністративного району	Постійний лісокористувач	Плоди, листя ожини зв'язаний	Плоди горобини чорної	Плоди бузини чорної	Плоди журавлини	Плоди брусниці	Гриби			Лікарська сировина	Горіхи
							білий	маслюк звичайний	опеньок осінній		
Пустомитівський, Перемишлянський	ДП «Бібрський лісгосп»	5,0	2,0						1,5	4,7	
Турківський	ДП «Боринський лісгосп»	5,0					2,0		4,0	2,0	
Бродівський	ДП «Бродівський лісгосп»	2,0				0,5				6,0	
Кам'янка-Бузький, Буський, Золочівський	ДП «Буський лісгосп»	4,0	1,0	2,0		0,5		0,2		2,0	
Дрогобицький	ДП «Дрогобицький лісгосп»	2,0	2,0	1,0			3,0		10	5,0	
Сокальський, Жовківський	ДП «Жовківський лісгосп»	43,0		0,1	0,1	0,1	1,0	6,0	33	1,0	0,4
Золочівський, Бродівський, Перемишлянський	ДП «Золочівський лісгосп»	5,0	2,0	2,0			1,0		6,0	6,0	
Городоцький, Пустомитівський	ДП «Львівський лісгосп»	2,0		1,0							
Жовківський, Яворівський	ДП «Рава-Руський лісгосп»									5,0	
Сокальський, Радехівський	ДП «Радехівський ЛМГ»	2,4		2,0					4,5	4,5	
Самбірський, Дрогобицький, Мостиський, Городоцький	ДП «Самбірський лісгосп»	5,0		2,0			5,0		10	5,0	
Сколівський	ДП «Сколівський лісгосп»	4,0	1,5				5,0		8,0	6,0	1,0
Сколівський	ДП «Славський лісгосп»	7,0					6,0		10	6,0	0,1
Старосамбірський	ДП «Старосамбірський ЛМГ»	5,0	3,0	2,0			5,0		20	5,0	0,3
Турківський	ДП «Турківський лісгосп»	3,0					5,0		10	4,0	
Усього по області		94,4	11,5	12,1	0,1	1,1	33,0	6,2	117	62,2	1,8

ЗАТВЕРДЖЕНО

Розпорядженням голови Львівської
обласної державної адміністрації
від 18.06.2009 № 538/0/3-09

Нормативи плати

за спеціальне використання лісових ресурсів при здійсненні побічних
лісових користувань і заготівлі другорядних лісових матеріалів
у 2015 році з врахуванням річного індексу інфляції

№ п/п	Назва продукції	Одиниця виміру	Норми збору в грн. за 1 кг
1.	<i>Дикорослі плоди і ягоди:</i>		
	Брусниця	1 кг	0,43
	Горобина звичайна	1 кг	0,14
	Горобина чорноплідна	1 кг	0,14
	Чорниця	1 кг	0,71
	Шипшина	1 кг	0,43
	Суниця	1 кг	1,43
	Обліпіха	1 кг	0,43
	Калина	1 кг	0,29
	Малина	1 кг	0,71
	Ожина	1 кг	0,43
	Бузина	1 кг	0,14
	Інші	1 кг	0,07
2.	<i>Гриби:</i>		
	Білі	1 кг	1,43
	Лисички	1 кг	0,71
	Опеньки	1 кг	0,43
	Інші	1 кг	0,43
3.	<i>Березовий сік</i>	1 кг	0,14
4.	<i>Лікарсько-технічна сировина (у сухому вигляді)</i>	1 кг	0,71
8.	<i>Новорічні ялинки</i>	1 шт.	0,29

Перелік Центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП) Головного управління Держгеокадастру у Львівській області

Назва територіального органу	Назва ЦНАП	Адреса ЦНАП	Телефон ЦНАП
Управління Держземагентства у Дрогобицькому районі	Центр надання адміністративних послуг при Дрогобицькій РДА	м.Дрогобич, вул. 22 Січня, 28	(0322) 3-59-03
	Центр надання адміністративних послуг при Трускавецькій міській раді	м.Трускавець, вул. Бориславська, 1	(03247) 6-63-07, 5-31-50, 5-40-24
	Центр надання адміністративних послуг при Бориславській міській раді	м.Борислав, вул. Шевченка, 42	(03248) 4-20-25
Управління Держземагентства у Миколаївському районі	ЦНАП при Миколаївській РДА	м. Миколаїв, вул. В.Великого, 6	(03241) 5-14-44
	ЦНАП Новороздільської міської ради	м. Миколаїв, вул. Довженка, 10	(03261) 3-04-02
Управління Держземагентства у Самбірському районі	Центр надання адміністративних послуг Самбірської міської ради	м. Самбір пл. Ринок, 1	(03236) 3-40-35
	Центр надання адміністративних послуг при Самбірській РДА	м. Самбір вул. Мазепи, 8	(03236) 6-09-07, 6-04-06 (факс)
Управління Держземагентства у Стрийському районі	Центр надання адміністративних послуг Стрийської РДА	м. Стрий, вул. Нижанківського, 5	(03245) 7-08-28, 7-03-67
	ЦНАП Стрийської міської ради	м. Стрий, вул. Шевченка, 71	(03245) 7-12-59, 7-14-85
	ЦНАП Моршинської міської ради	м. Моршин, вул. І. Франка, 15	(03260) 6-18-81
Відділ Держземагентства у Бродівському районі	Центр надання адміністративних послуг Бродівської РДА	м. Броди, вул. І.Франка, 41	(03266) 2-64-66, 4-22-44
Відділ Держземагентства у Буському районі	Центр надання адміністративних послуг Буської РДА	м. Буськ, вул. Львівська, 2	(03264) 2-13-72
Відділ Держземагентства у Городецькому районі	Центр надання адміністративних послуг при Городецькій РДА	м. Городок, вул. Хмельницького, 2	(03231) 3-05-57
Відділ Держземагентства у Жовківському районі	Центр надання адміністративних послуг при Жовківській РДА	м. Жовква, вул. Львівська, 40	(03252) 61-721, 61-537

Перелік Центрів надання адміністративних послуг (ЦНАП) Головного управління Держгеокадастру у Львівській області

Назва територіального органу	Назва ЦНАП	Адреса ЦНАП	Телефон ЦНАП
Відділ Держземагентства у Жидачівському районі	Центр надання адміністративних послуг Жидачівської РДА	м. Жидачів, вул. Шашкевича, 2	(03239) 24-000
Відділ Держземагентства у Золочівському районі	Центр надання адміністративних послуг Золочівської РДА	м. Золочів, вул. Чорновола, 3,	(03265) 4-20-47
Відділ Держземагентства у Кам'янка-Бузькому р-ні	Центр надання адміністративних послуг Кам'янка-Бузької РДА	м. Кам'янка-Бузька, вул. Незалежності, 27	(03254) 2-35-36
Відділ Держземагентства у Мостиському районі	Центр надання адміністративних послуг при Мостиській РДА	м. Мостиська, вул. Грушевського, 22/16	(03234) 4-10-44
Відділ Держземагентства у Перемишлянському р-н	Центр надання адміністративних послуг при Перемишлянській РДА	м. Перемишляни, вул. Привокзальна, буд.3	(03263) 2-31-55
Відділ Держземагентства у Пустомитівському р-ні	ЦНАП при Пустомитівській РДА	м. Пустомити, вул. Грушевського, 46	(03230) 4-16-09
Відділ Держземагентства у Радохівському районі	Центр надання адміністративних послуг Радохівської РДА	м. Радохів, проспект Відродження, 3	(03255) 2-28-63
Відділ Держземагентства у Сколівському районі	Центр надання адміністративних послуг при Сколівській РДА	м. Сколе, м-н. Незалежності 1	(03251) 2-13-93, 2-13-67, факс 2-15-79
Відділ Держземагентства у Старосамбірському р-ні	Центр надання адміністративних послуг при Старосамбірській РДА	м. Старий Самбір, вул. Л. Галицького, 40, 1 пов., каб. 110	(03238) 2-12-76, факс 2-13-51
Відділ Держземагентства у Сокальському районі	ЦНАП Сокальської РДА	м. Сокаль, Шептицького, 40	(03257) 7-21-75
Відділ Держземагентства у Турківському районі	Центр надання адміністративних послуг Турківської РДА	м. Турка, вул. С. Стрільців, 62, 1 поверх, каб. 12	(03269) 3-13-28, 3-16-99
Відділ Держземагентства у Яворівському районі	Центр надання адміністративних послуг Яворівської РДА	м. Яворів, вул. Шевченка, 8	(03259) 2-23-74
Відділ Держземагентства у м. Дрогобичі	Центр надання адміністративних послуг виконавчого комітету Дрогобицької міської ради	м. Дрогобич, пл. Ринок, 1	(03244) 2-25-62, 2-25-69, 3-71-66
Відділ Держземагентства у м. Львові	Центр надання адміністративних послуг м. Львова	м. Львів, пл. Ринок, 1	(032) 297-57-95
Відділ Держземагентства у м. Червонограді	Центр надання адміністративних послуг Червоноградської міської ради	м. Червоноград, пр. Шевченка, 27	(03249) 3-82-89, 2-74-69

Перелік масивів земельних ділянок, які пропонуються для ведення садівництва учасникам АТО Головним управлінням Держгеокадастру у Львівській області

Враховуючи суспільний інтерес до процесу надання учасникам АТО земельних ділянок сільськогосподарського призначення державної власності, з метою забезпечення публічності цього процесу на сайті Держгеокадастру Львівщини оприлюднено інформацію про розроблені масиви земельних ділянок, які пропонуються учасникам АТО для ведення садівництва (станом на 12 серпня 2015 р.).

Зацікавлені особи можуть стежити за цією інформацією, її оновленням та доповненням щотижнево на офіційному веб-сайті Головного управління Держгеокадастру у Львівській області (www.zem-lviv.gov.ua).

Перелік масивів земельних ділянок, які пропонуються учасникам АТО для ведення садівництва (розроблені Головним управлінням Держгеокадастру у Львівській області та погоджені місцевими радами)

1	Бродівський район	Шнирівська сільська рада
2	Буський район	Задвір'янська с/р
3	Жовківський район	Липницька с/р
4		Липницька с/р (біля с. Старе Село)
5		Магерівська с/р
6		Туринківська с/р
7	Кам'яно-Бузький район	Сілецька с/р
8		Убинівська с/р
9	Перемішлянський район	Станімирська с/р
10		Болотнівська с/р
11		Лагодівська с/р
12		Ушковицька с/р
13	Старосамбірський район	Лютовицька с/р
14	Самбірський район	Блажівська с/р
15	Мостиський район	м. Судова Вишня

Джерело: www.zem-lviv.gov.ua

Назва заходу	Дата проведення	Місце проведення	Детальніша інформація
Національний День Ферми	18 серпня 2015 р.	Житомирська обл., Попільнянський р-н., с. Почуйки., ПСП «Україна» Ерідон	www.farmday.com.ua/2015
Науково-практичний семінар «Промислові коноплі — стратегічна культура XXI століття»	20 серпня 2015 р.	Сумська обл., м. Глухів, Дослідна станція луб'яних культур Інституту с/г Північного Сходу НААН	www.naas.gov.ua
Практичний семінар “Земельні відносини в садівництві та овочівництві”	21 серпня 2015 р.	м. Київ, вул. Вадима Гетьмана, 1-В, 3 поверх	www.zsu.org.ua
День поля “Посіви новітніх гібридів кукурудзи та сої в сучасних умовах землеробства”	27 серпня 2015 р.	Тернопільський обл., Заліщицький р-н, смт. Товсте, вул. Наливайка,33	www.agrosem.kiev.ua
Конференція «Борошно і крупи: сировина, ринок, технології»	24-25 вересня 2015 р.	м. Київ, Готель “Президент”, вул. Госпітальна,12	www.apk-inform.com/ru/ conferences/groats2015/about

Зарубіжні заходи

Міжнародна виставка “Roltechnika 2015”	22-23 серпня 2015 р.	Польща, м. Вільковіце	www.roltechnika.pl
Міжнародний сільськогосподарський ярмарок “Foire de Chalons-2015”	28 серпня - 8 вересня 2015 р.	Франція, Шалон-Ан-Шампань	www.foiredchalons.com
Міжнародна виставка “Speciality & Fine Food Fair 2015”	6-8 вересня 2015 р.	Велика Британія, м. Лондон.	www.specialityandfinefoodfairs.co.uk/
Аграрний форум Грузії “Georgia Agro Forum 2015”	19 листопада 2015 р.	Грузія, м. Тбілісі	www.apk-inform.com/ru/ conferences/georgia_af/about

**Оптові ціни на продукцію
(станом на 14.08.2015 р.) (1 кг/ грн.)**

ПРОДУКТ	мінімальна	середня	максимальна
ПРОДУКЦІЯ РОСЛИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
<u>Кабачок ранній</u>	2,50	3,00	3,50
<u>Капуста білокачанна</u>	6,70	6,90	7,00
<u>Помідор салатний червоний</u>	7,00	8,00	9,00
<u>Баклажан синій</u>	2,00	2,30	2,90
<u>Морква нантська</u>	6,50	7,00	7,50
<u>Буряки столові ранні</u>	4,00	4,50	5,00
<u>Капуста броколі</u>	9,00	10,00	11,00
<u>Цибуля ріпчаста</u>	4,50	5,00	5,50
<u>Капуста цвітна</u>	4,00	5,00	6,00
<u>Огірок довгоплідний гладкий</u>	4,00	5,00	6,00
<u>Кукурудза цукрова, шт</u>	3,00	4,00	5,00
<u>Картопля рання стандарт.</u>	2,80	2,90	3,00
<u>Гриб печериця</u>	16,00	17,00	20,00
<u>Малина садова червона</u>	15,00	25,00	25,00
<u>Слива Угорка</u>	12,00	13,00	15,00
<u>Яблуко раннє</u>	4,00	12,00	16,00
<u>Персик</u>	15,00	17,00	20,00
<u>Абрикос</u>	10,00	12,00	16,00
<u>Груша</u>	6,00	10,00	15,00
<u>Виноград</u>	20,00	25,00	30,00
ПРОДУКЦІЯ ТВАРИННИЦТВА ВІТЧИЗНЯНОГО ВИРОБНИЦТВА			
<u>Яйце куряче столове відбірне, десяток</u>	14,00	15,00	15,60
<u>Свиняча вирізка</u>	90,00	90,00	90,00
<u>Яловичина шия безкісткова</u>	95,00	95,00	95,00
<u>Куряче філе</u>	52,00	53,00	54,00
<u>Короп жив</u>	52,00	55,00	60,00

Складено за даними ТОВ "РСП "Шувар"

**Редакційна колегія інформаційного вісника
Львівської аграрної палати “АгроФорум”**

Музика П.М. – ГО “Львівська аграрна палата” (голова редколегії)

Стефанишин І.М. – ТОВ “РСП “Шувар” (заст. голови редколегії)

Гончаренко Л.В. – Департамент агропромислового розвитку
Львівської обласної державної адміністрації (заст. голови редколегії)

Вуйчик І.М. - ГО “Львівська аграрна палата”

Паньків І.Я. – БО “Львівська аграрна дорадча служба”

Соломонко Д.О. – Львівський національний університет ветеринарної
медицини та біотехнологій імені С.З. Гжицького (видавничий редактор)

Періодичність видання: два рази на місяць.

**Побажання та зауваження до змісту електронного інформаційного бюлетеня
«Вісник Агрофорум» просимо надсилати на e-mail: lvivagri@gmail.com
або за телефоном: +38 (032) 294-84-03, +38 (032) 239-26-56, +38 (067) 803-60-32**

